

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/95/2023
Identifikačné číslo spisu:	8721203436
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8721203436.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Y. V., narodeného XX. E. XXXX, M. N. XXX, U. M., zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Garajom, MBA, Poprad, Hviezdoslavova 2, proti žalovanému Mesto Poprad, Poprad, Nábrežie Jána Pavla II, IČO: 00 326 470, zastúpenému Beňo & partners advokátska kancelária, s. r. o., Poprad, Námestie svätého Egídia 40/93, IČO: 44 250 029, o náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 13C/29/2021, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 15. novembra 2022 sp. zn. 5Co/51/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením zo 04. augusta 2022 č. k. 13C/29/2021-58 podanie žalobcu zo 06. decembra 2021 odmietol. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil Čl. 7 ods. 1, § 129 ods. 1 až 3, § 132 ods. 1, § 137, § 209 ods. 1 a 2, § 214 ods. 1 až 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 7 ods. 1 prvá veta, § 7 ods. 3 prvá veta, § 10 ods. 1, 2 písm. a), § 13 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu uznesením z 15. novembra 2022 sp. zn. 5Co/51/2022 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch rozhodnutia neuznal argumentáciu súdu prvej inštancie, že iba formálne spôsobilá žaloba je základným predpokladom vecného prejednávania veci, keďže však žalobca svoje podanie na výzvu súdu na odstránenie vád podania nedoplnil v celom rozsahu, t. j. neupravil petit žaloby uvedením výšky peňažného plnenia, ktoré žalobca požaduje od žalovaného, súd prvej inštancie nemohol v konaní pokračovať, keďže nemal vymedzený predmet konania, resp. jednu z jeho zložiek, a to žalobnú žiadosť, tzv. petit, o ktorom sa má konať, a preto podanie žalobcu postupom podľa ustanovenia § 129 ods. 3 CSP odmietol. Odvolací súd sa

nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že podanie žalobcu bolo neúplné, pre ktorý nedostatok nebolo možné v konaní pokračovať a ozrejmil, že súd posudzuje každé podanie podľa obsahu. Z podania žalobcu mu vyplynulo, že sa domáha medzitýmnym rozsudkom určenia, že mu patrí právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva za užívanie v žalobe špecifikovaných nehnuteľností bez právneho dôvodu žalovaným. Žalobca žiadal, aby súd najprv medzitýmnym rozsudkom rozhodol o určovacej žalobe, ktorá mala byť podkladom na rozhodovanie o ďalšej žalobe o plnenie, o vydanie bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ súd prvej inštancie vyslovil záver o nesprávnom formulovaní žalobného návrhu, teda že „nemá vymedzený predmet konania, resp. jednu z jeho zložiek, a to žalobnú žiadosť, tzv. petit, o ktorom sa má konať“ a odmietol podanie žalobcu postupom podľa § 129 ods. 3 CSP, urobil tak nesprávne, konštatoval odvolací súd. Mal za to, že spor mal byť meritórne prejednaný a okresný súd sa mal najprv zaoberať splnením podmienok uvedených v ustanovení § 137 písm. c) CSP, a teda či je na danom určení naliehavý právny záujem. Žalobca podal určovaciu žalobu, ktorá mala byť podkladom na rozhodnutie o ďalšej žalobe o vydanie bezdôvodného obohatenia. Krajský súd vyčítal súdu prvej inštancie, že sa zaoberal len neurčením výšky bezdôvodného obohatenia s tým, že takýto postup nebol v súlade s Čl. II ods. 1, ods. 2, Čl. III CSP z dôvodu, že ustanovenie CSP umožňuje na návrh strany sporu medzitýmnym rozsudkom rozhodnúť, či tu je, alebo nie je právo, od ktorého celkom alebo sčasti závisí rozhodnutie vo veci samej (§ 214 ods. 2 CSP). Odvolaciemu súdu tak vo svetle vyššie popísaného neostávalo iné ako napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, za použitia ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP na tom základe, že rovnako ako na rozhodnutie, ktorým súd žalobu odmieta treba nazerať aj na rozhodnutie, ktorým súd takého rozhodnutie ruší. Nie je v záujme žiadnej strany sporu, ako ani v záujme žiadneho súdu, aby sa o tom, či podanie spĺňa obligatórne podmienky žaloby, mohol začať dovolací prieskum až po právoplatnom meritórnom skončení veci. Namietal, že žalobca podal žalobu o plnenie s tým, že výšku plnenia neuviedol, pričom žiada, aby súd najprv rozhodol medzitým rozsudkom o dôvodnosti jeho nároku; zastával názor, že týmto postupom žalobca špekulatívne obchádza povinnosť zaplatiť súdny poplatok a zásadným a nedovolaným spôsobom znižuje svojej ekonomickej riziko pre prípad neúspechu v spore. Názor odvolacieho súdu, že žalobca podal „určovaciu žalobu“ (bod 14 odôvodnenia), považoval dovolateľ za absurdný, bez opory v ustanoveniach procesného poriadku, v žiadnej právnej teórii, ani praxi. Ide o zásadný procesný omyl, ktorého výsledkom je návod na účelové podávanie špekulatívnych žalôb. Poukázal na to, že žaloba v znení žalobného petitu celkom určite nie je žalobou o určenie, ale nie je ani úplnou žalobou o plnenie, nakoľko neobsahuje výšku plnenia. Podľa obsahu sa však žalobca celkom jasne domáha „vydania náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva“, v čom práve spočíva zmatečnosť podania. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a podanie žalobcu odmietol, resp., aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalovaného dovolanie nesmeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa konanie končí. Dovolanie je preto nedôvodné, keďže smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Z týchto dôvodov žiadal dovolanie žalovaného v zmysle § 447 CSP písm. c) ako procesne neprípustné odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c) CSP).

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Prípustnosť dovolania teda upravuje zákon, ako to vyplýva aj zo znenia ustanovenia §

419 CSP. Následné posúdenie, či je dovolanie v konkrétnom prípade prípustné, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď aj I. ÚS 438/2017 a III. ÚS 474/2017).

7. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP).

8. V danom prípade dovolateľ v dovolaní namietal, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f) CSP (rovnako ako na rozhodnutie, ktorým súd žalobu odmieta treba nazerať aj na rozhodnutie, ktorým súd takého rozhodnutie ruší; nie je v záujme žiadnej strany sporu, aby sa o tom, či podanie spĺňa obligatórne podmienky žaloby, mohol začať dovolací prieskum až po právoplatnom meritórnom skončení veci).

9. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd zmätočnosti, ktoré sú vymenované v ustanoveniach § 420 písm. a) až f) CSP. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Prípustným predmetom dovolania z hľadiska dovolacieho dôvodu podľa § 420 CSP je tak rozhodnutie vo veci samej alebo rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

10. Pokiaľ je dovolaním napadnuté uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je zjavné, že sa nejedná o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V dôsledku zrušenia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolacím súdom a vrátenia veci na ďalšie konanie nie je vec právoplatne skončená a súd prvej inštancie znovu o nej koná a rozhoduje. Uznesenie odvolacieho súdu, ktorým sa zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie a vec vracia na ďalšie konanie je síce výsledkom vecného prejednania veci, avšak nie konečného rozhodnutia o právach a povinnostiach strán (m. m. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/241/2019, 4Cdo/99/2017, 3Cdo/236/2016, 5Cdo/48/2018). Tieto právne náhľady sú zastávané aj v odbornej právnickej literatúre (por. publikáciu *Civilný sporový poriadok, Komentár*, Praha: C. H. Beck, 2016, s. 1353-1356).

11. V súvislosti s podaným dovolaním žalovaného smerujúceho proti zrušujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré bolo vrátené na ďalšie konanie, dovolací súd poukazuje na rozhodnutie R 19/2017 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 3/2017, ktorého právna veta znie: „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku.“

12. Žalovaný dovolaním napadol uznesenie, ktorým odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Nejedná sa tak o rozhodnutie vo veci samej, ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pre nesplnenie objektívnej podmienky prípustnosti dovolania (nepripustný predmet dovolania) sa nemohol dovolací súd zaoberať ani dovolateľom namietanými procesnými vadami, aj keď o to výslovne, pre účely ústavného prieskumu žiadali; keď nástojil na zodpovedaní otázky „z akých dôvodov vidí (dovolací súd) ako zákonné, hospodárne a logické, aby sa dovolací prieskum základných náležitostí žaloby mal začať až po právoplatnom rozhodnutí v merite veci.“

13. Napokon dovolací súd zdôrazňuje, že samotná povaha uznesenia odvolacieho súdu o zrušení rozhodnutia súdu prvej inštancie a vrátení veci tomuto súdu na ďalšie konanie, otvára strane sporu možnosť v pokračujúcom konaní uplatniť všetky procesné práva, vrátane právnej argumentácie (právna stránka veci) a práv na využitie riadnych, prípadne aj mimoriadnych opravných prostriedkov.

14. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd uzatvára, že proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie súdu prvej inštancie, nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné. Dovolací súd preto procesne neprípustné dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) CSP bez skúmania, či v konaní

došlo k dovolateľkou namietanému dovolaciemu dôvodu.

15. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.